

משרד החינוך

מינהל ח"ן
מחוז תל אביב

המזכירות הפדגוגית
מפמ"ר למדעי החברה
וחינוך אזרחי

מינהל תקשוב,
טכנולוגיות ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

המינהל הפדגוגי
הפיקוח הארצי ליישום
חוק זכויות התלמיד/ה
אגף לחינוך על יסודי
אגף לחינוך יסודי

מציינים 30 שנים לאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה

השיעור הגדול בעולם
שנת הלימודים תש"פ
מערך פעילות לכיתות א' – ג'

מבוא למורה

ב- 20 לנובמבר 2019 נציין בישראל 30 שנים לאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה. האמנה, אשר אומצה בשנת 1989 במטרה לשנות ולמצב את המעמד של ילדים ובני נוער בעולם, היא מסמך בעל תוקף בינלאומי המחייב את מדינת ישראל. ישראל אשררה את האמנה בשנת 1991, מאז היא מחויבת לפעול על מנת ללמד את האמנה את כל בעלי המקצוע העובדים עם ילדים ועבורם וגם את הילדים ובני הנוער עצמם. הכרה בזכויות ילדים יוצרת מסגרת של חובות המוטלות על ההורים ועל המדינה ואחריות המוטלת על הילדים ובני נוער. זכויות אלו הן חלק ממדיניות אזרחית וחינוכית רחבה ומשמעותית גם במשפט הישראלי.

לצרכי האמנה נקבע שילד פירושו – "כל יציר אנוש מתחת לגיל שמונה עשרה, בלתי אם נקבע גיל הבגרות קודם לכן על פי הדין החל על הילד", וכן ש"המדינות יכבדו ויבטיחו את הזכויות המפורטות באמנה זו לכל ילד שבתחום שיפוטן, ללא הפליה משום סוג שהוא."

השיעור הגדול

השיעור הגדול, הוא תוכנית חינוכית המתקיימת בו זמנית במדינות רבות בעולם על מנת להעלות את המודעות של אוכלוסיית העולם ומנהיגיו למעמדם של ילדים ובני נוער בחברה כשותפים מחוללי שינוי באמצעות החינוך.

התוכנית מבוססת על 17 יעדים שהאו"ם הציב בפני מדינות העולם להשגה עד שנת 2030. יעדים אלו מביאים לידי ביטוי את העקרונות והיעדים המרכזיים באמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה. היעדים הגלובליים מייצגים תפיסת התפתחות חדשה שלא משאירה אף ילד/ה מאחור. לילדים ולבני נוער יש תפקיד מרכזי בהשגת היעדים על ידי דרישה מהמנהיגים לקחת אחריות על מימוש היעדים כחלק מהאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה. זכויות הילד/ה כפי שמנוסחות באמנה, מתייחסות הן לזכויותיו האישיות של הילד והן לזכויותיו הקבוצתיות כמשתייך למוצא, תרבות ושפה מסוימים.

התוכנית מתקיימת בחסות ובתמיכה של מזכיר האו"ם ובשיתוף עם יוניסף במטרה להציג בפני ילדים ונוער בכל העולם את יעדי האמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה בצורה ידידותית ונגישה. התפיסה המרכזית בתוכנית היא שלילדים ונוער תפקיד גלובלי מרכזי בהשגתם, והשגתם תאפשר לממש את הזכויות, וליצור עולם טוב יותר עבור ילדים ובני נוער היום ובעתיד.

השתתפות בתוכנית עומדת בקנה אחד עם הנושא השנתי של משרד החינוך – ערבות הדדית. מודעות לזכויות ולקחת אחריות אישית ואזרחי למימוש הזכויות עבור אחרים משמעה

יצרת מארג חברתי המושתת על אכפתיות ואמפתיה לאחר, מחויבות וערבות הדדית בין השותפים לקהילה והחברה.

מידע אודות התוכנית בישראל באתר משרד החינוך –

תוכנית השיעור הגדול

הפעילות תתקיים במספר שלבים על פי לוח הזמנים הבא –

לוח זמנים	פעילות	שלב
10/12/19 - 21/11/19	מערכי שיעורים מותאמים לחטיבות הגיל שיופצו לבתי הספר הנרשמים לקראת תחילת הפעילות. הפעילות תתקיים במסגרות הכיתתיות	מערכי שיעורים
עד 30 דצמבר 2019	פתיחת דף אירוע פייסבוק ובו בתי ספר יעלו תוצרים על פי ההנחיות. תוצרים נבחרים יעלו לאתר משרד החינוך	העברת תוצרי הלמידה

מערך השיעורים

מטרות

1. ללמוד על האמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה.
2. לברר היבטים מעשיים של מימוש הזכויות בסביבות החיים של הילדים.
3. לדון בסוגיות ערכיות, מוסריות וחברתיות הנוגעות למימוש זכויות ילדים ובני נוער בישראל.

שיעור ראשון – קול הזכויות

1. המורה תפתח את הדיון בשאלות –
 - א. מהי, לדעתכם, זכות?
 - ב. אילו זכויות של ילדים אתם מכירים?למורה – ניתן ליצור מנטימטר של תשובות פתוחות שיאפשרו לתלמידים להעלות את תשובותיהם. התשובות יוקרנו על הלוח, והתייחסות לתשובה מגדילה אותה.
2. המורה תקרין בפני התלמידים את הסרטון "קול הזכויות" המצורף בקישור -
https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=PJKsq-e3QAE
3. לאחר הקרנת הסרטון יתקיים בכיתה שיח בשאלות הבאות –
 - א. מה חשבתם על הסרט? תארו את המחשבות וההרגשות שלכם?
 - ב. מה אפשר ללמוד מהסרט על זכויות של ילדים?
 - ג. אילו זכויות יש לילדים לפי הסרט?
 - ד. מתי הילדים זקוקים לזכויות האלו?
 - ה. מה האחריות של כל אחד ואחת מכם לדאוג שהזכויות שלכם ושל ילדים אחרים לא תיפגענה?
4. ניתן לעיין בפנקס "זכותי – אחריותי" המציג זכויות וסוגי אחריות הנוגעים לכל אחת מהזכויות. ניתן להרחיב את הדיון על הקשר שבין זכות ואחריות תוך התבססות על הפנקס. שימו לב שהפנקס מופיע בשתי שפות – עברית וערבית.
<http://meyda.education.gov.il/files/Zchuyot/AmdocsRightsoftheChildArabHebA4PRESS.PDF>
5. אם הייתם צריכים להוסיף דף משלכם לספר הציורים של הילד הנוסע ברכבת מסביב לעולם – מה הייתם מציירים בו? למורה – בשיעור הבא נכין ספר ציורי זכויות משלנו.

שיעור שני – מציירים את ספר הזכויות הכיתתי

1. המורה תזכיר לתלמידים את הסרט בו צפו במפגש הקודם – "קול הזכויות".
2. המורה תשאל את התלמידים – למה ילדים צריכים לדעתכם זכויות מיוחדות עבורם/עבורכם?
3. התלמידים יוזמנו להכין ציור אישי המציג זכות אחת של ילדים או מצב חיים של ילדים לפי הבנתם ותפיסתם.
4. במליאת הכיתה התלמידים יוזמנו להציג את הציורים ולהסביר את המסר שביקשו להעביר באמצעות הציור.
5. למורה – ניתן לאגד את הציורים ולהכין ממנו את ספר הזכויות של תלמידי הכיתה. ניתן לעשות שימוש בכלים טכנו פדגוגיים על מנת לאפשר לתלמידים לצייר ציור דיגיטלי ולהעלות את כל הציור למרחב משותף אחד.
6. בסיום השיעור המורה תציג בפני התלמידים את האמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה. ניתן להקרין אותה על הלוח או לחלק לתלמידים העתקים מודפסים שלה לצורך עיון אישי מעמיק והמשך הפעילות.

קישור לאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה בשפה יידישית לילדים

7. למורה – חשוב לקרוא יחד עם התלמידים את סעיפי האמנה העוסקים בזכויות שהתלמידים ביטאו בציורים שלהם, ולשוחח יחד איתם על המשמעות של זכויות אלו.
8. הנושא השנתי בשנת הלימודים הזו הוא – ערבות הדדית. ערבות הדדית משמעה גם לקיחת אחריות אישית וקבוצתית על אחרים בסביבות החיים שלנו. התחברו לפרויקט "שיר של יום" בנושא ערבות הדדית, ובררו יחד את הקשר שבין מימוש זכויות של ילדים ובין ערבות הדדית כערך חברתי מוביל

shirshelyom.mag.calltext.co.il/magazine/55/pages/1

תוצרי למידה

1. **תוצרי למידה בשיעורים** – יש להעלות את התוצרים לדף האירוע של השיעור הגדול בפייסבוק. נא לציין בפוסט את שם בית הספר והישוב, ולהוסיף 2-3 משפטי הסבר קצרים.

קישור לדף הפייסבוק

https://www.facebook.com/events/424530711274440/?active_tab=about

הנחיות להעלאת תוצרים : יש להקפיד בשמירת זכויות יוצרים בתוצרים הנשלחים תמונות, קטעי מוסיקה, צילומים.

לקשר למידע והנחיות נוספות בענן

החינוכי http://sites.education.gov.il/cloud/home/Digital_Content/Pages/copyrights.aspx

- יש לוודא כי כל ההורים של התלמידים הנוגעים בדבר חתמו על אישור העלאת תוצרים למרחב הדיגיטלי.
- בתוצרים הנשלחים ניתן לציין את שם בית הספר ושמות הכיתות. רצוי להימנע מהוספת שמות תלמידים באופן מפורש.